

Mitropolitul Ilarion: În zilele Postului Mare, Domnul ne îndeamnă să ne revizuim întreaga viață

La 15 martie 2021, luni, în prima săptămână a Postului Mare, președintele Departamentului pentru Relații Externe Bisericești al Patriarhiei Moscovei, Mitropolitul Ilarion de Volokolamsk, a slujit Pavecernița Mare și Canonul cel Mare de Pocăință al Sfântului Andrei Criteanul în biserica din Moscova în cinstea icoanei Maicii Domnului „Bucuria tuturor celor necăjiți” de pe strada Bolshaya Ordynka. Împreună cu arhiereul au slujit clericii bisericii.

După citirea Canonului, Mitropolitul Ilarion a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură:

„În numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh!

Am început acum o călătorie duhovnicească, care în limbajul tipicului bisericesc se numește Sfânta Patruzecime. Timp de șase săptămâni vom parcurge calea Postului Mare care ne va conduce la Săptămâna Patimilor, iar aceasta din urmă ne va conduce la praznicul Învierii lui Hristos.

Când o persoană pleacă într-o călătorie, se gândește în primul rând la scopul acestei călătorii. Călătoria în sine contează în măsura în care duce la un scop concret. Dacă omul a greșit drumul, dacă a ajuns într-un loc greșit, înseamnă că această călătorie nu și-a atins obiectivul.

Scopul călătoriei noastre duhovnicești aici, pe pământ, cu perspectiva celor șapte săptămâni, este sărbătoarea Învierii Domnului. Iar scopul călătoriei pe care sufletul nostru o va săvârși în săptămânile următoare este curățirea duhovnicească de care fiecare dintre noi are nevoie pentru a-L vedea pe Hristos cel Înviat cu ochii sufletului nostru.

„Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Matei 5, 8), – spune Domnul. Este imposibil să-L vedem pe Dumnezeu cu ochii trupești, dar ochii sufletului nostru sunt predispuși să-L contemple pe Dumnezeu însă cu o condiție esențială și principală: dacă aceștia vor fi curați. Sfânta Biserică ne cheamă în zilele Postului Mare tocmai spre această curățire duhovnicească interioară.

Biserica ne oferă o varietate de medicamente pentru tămăduirea sufletului nostru. În primul rând, se schimbă întreaga rânduială a vieții liturgice. Auzim cântări speciale, neobișnuite pentru noi, care sunt cântate pe melodii de pocăință pentru a ne trezi sufletele. Ascultăm cu o atenție deosebită îndemnul Sfântului Andrei Criteanul: „Suflete al meu, suflete al meu, scoală! Pentru ce dormi?”. Acest îndemn către sufletul nostru răsună în multe cântări ale Postului Mare.

Dar, spre ce anume ne îndeamnă de fapt Sfânta Biserică în aceste zile și care este calea pocăinței pe care suntem chemați să o parcurgem?

Pocăința nu înseamnă doar regret pentru ceea ce am făcut. Fiecare dintre noi are lucruri pentru care ne pare rău, pentru care ne întristăm și ne doare, pe care le regretăm și nu mai dorim să le săvârșim. Dar însuși cuvântul „pocăință” ne arată ceva mai mult: o regândire a vieții noastre, a reperelor noastre valorice, astfel încât să ne privim într-un mod diferit pe noi înșine și lumea din jurul nostru. Și exact despre aceasta ne spune Domnul prin cuvintele celei de a șasea porunci a Ferișirilor: „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Când inima omului este întunecată, când păcatul L-a ascuns de la el pe Dumnezeu, omul nu este capabil să-L vadă pe Domnul nu numai în sufletul său, ci nici în evenimentele care au loc în viața sa și în jurul său. Mulți oameni trăiesc în acest întuneric, fără ca măcar să bănuiască existența unei lumini care îl luminează pe fiecare om care vine în lume. Mulți sunt siguri că nici Dumnezeu nu există, că pământul și întregul univers au apărut de la sine, iar omul este doar o jucărie în mâinile întâmplării și această întâmplare este cea care determină ce a realizat omul în viață sau ce nu a putut realiza.

Dar noi, credincioșii, știm că există o providență a lui Dumnezeu. Domnul a creat atât lumea cea văzută, cât și pe cea nevăzută. Lumea nevăzută există în paralel cu lumea care ne înconjoară, dar oamenii care nu cred în Dumnezeu sau a căror vedere este întunecată de păcat nu o pot vedea. Știm, de asemenea, că Dumnezeu este prezent în viața noastră și Se îngrijește de fiecare dintre noi. Și Împărăția lui Dumnezeu nu trebuie căutată undeva departe – aceasta este în inimile noastre.

În zilele Postului Mare, Domnul ne îndeamnă să ne revizuim întreaga viață în lumina Sfintei Scripturi, în lumina acelor lucruri pe care ni le poruncește Sfânta Biserică. Fiecare dintre noi are de ce să-și aducă aminte, de ce să se pocăiască și să se schimbe. Și fiecare dintre noi își poate regândi propria viață. Păcatul coexistă adesea cu virtutea în viața unei persoane. De foarte multe ori nu putem distinge binele de rău, pentru că răul este amestecat cu binele în așa fel încât nu suntem în stare să-l separăm pe unul de celălalt. Adesea greșim în judecățile noastre atunci când, de exemplu, vrem să spunem un adevăr care ni se pare evident. Dar pentru alții, acest adevăr nu este deloc evident și, astfel, exprimându-l, jignim o persoană, fără să ne gândim absolut deloc la modul în care ea poate percepe ceea ce spunem. Există și multe alte lucruri pe care le putem reconsidera în viața noastră în zilele Postului Mare.

Dar dacă doar „vom săpa” în noi înșine și vom analiza tot trecutul nostru, ne vom aminti faptele și toate greșelile pe care le-am făcut, niciodată nu vom înainta mult pe calea pocăinței. Vom putea aduce cu adevărat roadele pocăinței dacă ne vom compara viața după cuvântul Sfintei Scripturi. Exact acest lucru ni-l amintește astăzi Sfântul Andrei Criteanul și ni-l va reaminti și în următoarele trei zile.

Sfântul Andrei Criteanul, în opera sa numită Canonul cel Mare de Pocăință, care a fost scris pentru călugării din vremea sa, a dorit să amintească de necesitatea citirii Sfintei Scripturi. Și noi, în zilele Postului Mare suntem îndemnați să citim, în primul rând, Sfânta Scriptură a Vechiului Testament. În fiecare zi, în biserică, în timpul slujbelor răsună scripturile Noului Testament – pericope din Apostol și Evanghelie. Dar în zilele săptămânii din Postul Mare, nu se citește Evanghelia, iar acest lucru servește pentru noi drept o reamintire a faptului că și în Vechiul Testament, în acele istorisiri pe care le-am auzit astăzi din Canonul cel Mare, se află multe lucruri importante și instructive.

Să recitim în zilele Postului Mare aceste istorisiri. Să recitim cartea biblică a Genezei, cartea Ieșirii, cărțile Prorocilor, Cartea lui Iov și cartea Înțelepciunii lui Solomon – acestea ne vor învăța multe, chiar dacă le-am citit deja înainte, chiar dacă știm ce se spune în ele. Dar, recitind aceste cărți, să nu le percepem ca pe niște cărți de literatură, ci să încercăm să ne unim viața cu acele lucruri despre care se povestește în aceste istorisiri sfinte.

Unicitatea Bibliei constă în faptul că aceasta evaluează fiecare persoană nu din punct de vedere uman, ci ne arată cum îl vede Domnul pe om. Și dacă vom pătrunde în duhul Sfintei Scripturi a Vechiului Testament, atunci, probabil, ni se va descoperi și nouă viziunea despre noi înșine și despre oamenii din jurul nostru și vom învăța, măcar într-o oarecare măsură, să ne vedem pe noi înșine, pe cei din jurul nostru și pe cei dragi ai noștri nu numai cu ochii omenești cei întunecați de păcat, ci și în felul în care ne vede Dumnezeu.

Pășind pe calea pocăinței, să-l cerem Domnului să ne deschidă ochii duhovnicești și să ne lumineze cu lumina discernământului Său, ca nevoința Postului Mare să devină pentru fiecare dintre noi o nouă revelație despre Dumnezeu, despre noi înșine și despre lumea din jurul nostru. Amin”.

Serviciul de comunicare al DREB